

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-08-91-PT
IT-95-5/18-PT
Datum: 13. februar 2009.
Original: engleski

PRED SPECIJALNO IMENOVANIM VLJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Iain Bonomy
sudija Kevin Parker

Sekretar: g. John Hocking, vršilac dužnosti

Odluka od: 13. februara 2009.

TUŽILAC
protiv
MICE STANIŠIĆA
STOJANA ŽUPLJANINA

TUŽILAC
protiv
RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEJUVU STOJANA ŽUPLJANINA ZA
ODOBRENJE DA ULOŽI ŽALBU**

Tužilaštvo:

g. Thomas Hannis
gđa Joanna Korner
g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Odbrana:

g. Slobodan Zečević i g. Slobodan Cvijetić za Miću Stanišića
g. Tomislav Višnjić i g. Igor Pantelić za Stojana Župljanina

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Prijevod

1. Ova odluka Specijalno imenovanog vijeća (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) odnosi se na "Zahtjev Stojana Župljanina za odobrenje za ulaganje interlokutorne žalbe na Odluku za spajanje postupaka od 6. januara 2009.", koji je branilac Stojana Župljanina (dalje u tekstu: Župljaninova odbrana) podnio 12. januara 2009. (dalje u tekstu: Župljaninov zahtjev).

A. Kontekst

2. Župljaninova odbrana podnijela je 3. decembra 2008. godine istovremeno Pretresnom veću II i Pretresnom veću III "Zahtjev Stojana Župljanina za spajanje s predmetom Radovana Karadžića" (dalje u tekstu: Župljaninov zahtjev za spajanje postupaka). Župljaninova odbrana je tim zahtjevom tražila da se, u skladu s članom 21 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravilom 48 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), izda nalog za spajanje predmeta *Tužilac protiv Stanišića i Župljanina* s predmetom *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, kao i nalog da Tužilaštvo MKSJ-a (dalje u tekstu: Tužilaštvo) objedini i izmijeni optužnice protiv optuženih. Dana 5. decembra 2008. godine, vršilac dužnosti predsjednika Međunarodnog suda povjcrio je razmatranje tog zahteva ovom Vijeću. Vijeće je 6. januara 2009. godine donijelo "Odluku po Zahtjevu Stojana Župljanina za spajanje postupaka" kojom je odbila zahtjev Župljaninove odbrane za spajanje predmeta *Tužilac protiv Stanišića i Župljanina* s predmetom *Tužilac protiv Radovana Karadžića* (dalje u tekstu: Odluka o spajanju postupaka).

3. Župljaninova odbrana je 12. januara 2009. zatražila odobrenje za ulaganje interlokutorne žalbe na Odluku o spajanju postupaka. Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Radovan Karadžić ili Karadžić) je 19. januara 2009. godine podnio "Zahtjev Karadžića za odobrenje za ulaganje žalbe na odluku o spajanju postupaka" kojim je zatražio odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku o spajanju postupaka (dalje u tekstu: Karadžićev zahtjev). Tužilaštvo je 23. januara 2009. godine podnijelo "Objedinjeni odgovor tužilaštva na zahtjeve za odobrenje radi ulaganja interlokutorne žalbe na Odluku o spajanju postupaka"

Prijevod

(dalje u tekstu: Odgovor) u kojem je zauzelo stav da treba odbiti i Župljaninov i Karadžićev zahtjev. Dana 30. januara 2009. godine, Župljaninova odbrana podnijela je zahtjev za odobrenje da podnese repliku na Odgovor tužilaštva i repliku.¹

B. Mjerodavno pravo

4. Odluke po podnescima, koji nisu preliminarni i kojima se osporava nadležnost, kao i zahtjevi za privremeno puštanje na slobodu ne podliježu interlokutornoj žalbi, osim po odobrenju pretresnog vijeća. Pravilo 73 Pravilnika reguliše primjenu diskrecionog prava pretresnog vijeća prilikom davanja odobrenja za ulaganje interlokutorne žalbe. Svrha pravila 73(B) je da onemogući davanje odobrenja ukoliko nisu ispunjeni uslovi navedeni u tom pravilu, no čak i ako su ti uslovi ispunjeni, davanje odobrenja je i dalje stvar diskrecionog prava pretresnog vijeća.² Prema pravilu 73(B), pretresno vijeće može dati odobrenje "ako se odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, te ako bi, po mišljenju pretresnog vijeća, promptno rješenje Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak". Zahtjev za odobrenje se ne tiče toga da li je neka odluka bila pravilno obrazložena ili ne, što može biti predmet bilo interlokutorne žalbe bilo žalbe nakon izricanja konačne presude.³

C. Argumentacija

5. Župljaninova odbrana tvrdi da, opšte uzev, pitanja vezana za spajanje postupaka *a priori* povlače činioce koje treba uzeti u obzir prema pravilu 73(B) i da se argumenti

¹ *Tužilac protiv Miće Stanišića i Stojana Župljanina*, predmet br. IT-08-91-PT; *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-PT, "Replika Stojana Župljanina na Objedinjeni odgovor tužilaštva na zahtjeve za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku o spajanju postupaka", 30. januar 2009. (dalje u tekstu: Replika).

² *Tužilac protiv Strugara*, predmet br. IT-01-42-T, "Odluka po zahtevu odbrane za izdavanje potvrde", 17. juni 2004, par. 2.

³ *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtevu optužbe za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku Pretresnog veća po Zahtevu tužilaštva za postupak *voir dire*, 20. juni 2005, par. 4; *Tužilac protiv Čermaka i Markača*, *Tužilac protiv Gotovine*, predmeti br. IT-03-73-PT, IT-01-45-PT, Odluka po zahtjevima odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku po Objedinjenom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu optužnice i spajanje postupaka, 14. avgust 2006., par. 10; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Zahtevu odbrane za odobrenje za ulaganje interlokutorne žalbe na Odluku na osnovu pravila 98bis, 14. juni 2007., par. 4.

Prijevod

izneseni u Župljaninovom zahtjevu za spajanje postupaka direktno tiču pravičnog i ekspeditivnog vođenja postupka.⁴ Što se tiče drugog uslova navedenog u pravilu 73(B), odbrana smatra da primjereno pitanje treba da bude da li je pokazano da žalba može biti prihvaćena, tj. da je Pretresno veće napravilo grešku u vezi s mjerodavnim pravom, da je izvuklo očigledno pogrešan činjenični zaključak ili da je zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo.⁵ Odbrana dalje smatra da je Vijeće napravilo više grešaka u Odluci o spajanju postupaka, konkretno zbog toga što je uzelo u obzir pogrešnu operativnu optužnicu u predmetu *Karadžić*,⁶ zatim u procjeni važnosti koju treba pridati dosljednosti argumentacije u presudama (i kaznama),⁷ zbog toga što je pošlo od pretpostavke da su predmet *Stanišić i Župljanin* i predmet *Karadžić* u izrazito različitim fazama pretpretresnih priprema,⁸ zbog toga što nije razmotrilo alternative svom zaključku da bi spajanje postupaka narušilo cjelovitost predmeta *Karadžić*,⁹ kao i zbog svojih zaključaka u vezi s opterećenjem pod kojim bi se našla Župljaninova odbrana u slučaju odvojenih postupaka.¹⁰

6. Radovan Karadžić traži odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku o spajanju postupaka i koristi argumentaciju Župljaninove odbrane. On smatra da je pitanje spajanja postupaka dovoljno važno da opravda interlokutornu odluku. Potporu za taj argument traži u odlukama u vezi s odobrenjem za ulaganje žalbe u drugim predmetima gdje se radilo o spajanju postupaka.¹¹

7. Tužilaštvo smatra da ni Župljaninov ni Karadžićev zahtjev ne ispunjavaju uslove pravila 73 Pravilnika i da samo ponavljaju argumente iznesene u zahtjevu Stojana

⁴ Zahtjev, par. 5.

⁵ Zahtjev, par. 4.

⁶ Zahtjev, par. 7, 8.

⁷ Zahtjev, par. 9-11.

⁸ Zahtjev, par. 12, 13.

⁹ Zahtjev, par. 14, 15.

¹⁰ Zahtjev, par. 16, 17.

¹¹ Karadžićev zahtjev, par. 3-7 u kojima se pominju *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtjevu tužioca da se dozvoli ulaganje interlokutorne žalbe, 9. januar 2002. i *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmeti br. IT-02-57-PT, IT-02-58-PT; IT-02-63-PT; IT-02-64-PT; IT-04-80-PT; IT-05-86-PT, Odluka po Zahtjevu za odobrenje za interlokutornu žalbu na Odluku po prijedlogu za spajanje postupaka, 6. oktobar 2005; kao i *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmeti br. IT-01-45-PT, IT-03-73-PT, Odluka po zahtjevima odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku po Objedinjenom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu optužnice i spajanje postupaka, 14. avgust 2006.

Prijevod

Župljanina za spajanje postupaka i replici u vezi s tim, koje je Vijeće podrobno razmotrilo.¹² Ono smatra da se Odlukom o spajanju postupaka ne pokreću pitanja koja bi znatno uticala na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja i da Odluka o spajanju postupaka pospješuje ekspeditivno vođenje postupka zato što bi spajanje postupaka izazvalo zastoj u postupku protiv Stanišića i Župljanina i suđenje ovoj trojici optuženih produžilo i učinilo kompleksnijim.¹³ Ono dalje tvrdi da rješavanje tog pitanja nakon suđenja ne bi bespotrebno iskomplikovalo i usporilo postupak i da bi takav efekat upravo imala odluka da se postupci spoje.¹⁴ Ako Vijeće bude zaključilo da i Župljaninov i Karadžićev zahtjev ispunjavaju kriterijume pravila 73(B), tužilaštvo smatra da Vijeće treba da se suzdrži od korišćenja svog diskrecionog prava u vezi s davanjem odobrenja zbog toga što je malo vjerovatno da bi žalba u vezi s tim pitanjem bila prihvaćena.¹⁵ Ono tvrdi da strana koja traži odobrenje mora navesti grešku pravne ili činjenične prirode koja u znatnoj mjeri može uticati na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, da, kada se radi o odluci vezanoj za diskreciono pravo, otkrivena greška mora biti "primjetna", te da takva greška nije navedena ni u Župljaninovom ni u Karadžićevom zahtjevu.¹⁶ Tužilaštvo dalje tvrdi da u prilog tvrdnjama o greškama u Zahtjevu ne idu ni sudska praksa ni činjenice vezane za ova dva predmeta.¹⁷

8. Župljaninova odbrana u svojoj Replici ne iznosi nove argumente u prilog svom Zahtjevu, već govori o konkretnim argumentima tužilaštva.

D. Diskusija

9. Argumenti strana u postupku pokazuju veliko neslaganje oko toga po kojoj osnovi Pretresno vijeće treba da odluči da li da dâ odobrenje za ulaganje interlokutorne žalbe.

¹² Odgovor, par. 2.

¹³ Odgovor, par. 7.

¹⁴ Odgovor, par. 8.

¹⁵ Odgovor, par. 2.

¹⁶ Odgovor, par. 4, 8, 15.

¹⁷ Odgovor, par. 10-14.

Prijevod

10. Kao što je ranije navedeno, razmatranje pitanja da li treba odobriti zahtjev za ulaganje interlokutorne žalbe ne tiče se ispravnosti neke odluke nego utvrđivanja da li su ispunjeni kriterijumi navedeni u pravilu 73(B).¹⁸ Čak i kada su ti kriterijumi ispunjeni, vijeće zadržava diskreciono pravo da odluči da li je u konkretnim okolnostima nekog predmeta odobrenje primjereno.

11. Dalje, po mišljenju Vijeća, ono što Vijeću treba da bude osnov za razmatranje pitanja da li da odobri ulaganje interlokutorne žalbe na dotičnu odluku nije opšta pravna kvalifikacija¹⁹ pitanja o kojem je u odluci riječ, već prije svega pitanja koja pokreće konkretna odluka u konkretnim okolnostima datog predmeta. Odobrenje treba dati samo ako postoji rizik da bi ta odluka, ako bi ostala na snazi, znatno uticala na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja. Vijeće, prema tome, ne može prihvatiti argumente koje iznose Župljaninova odbrana i Karadžić da pitanja vezana za spajanje postupaka *a priori* povlašć činioce koje treba razmotriti prema pravilu 73(B).

12. Pitanja koja Vijeće treba da razmotri u okolnostima ovog predmeta su sljedeća: (a) da li bi odbijanje zahtjeva za spajanje predmeta *Stanišić i Župljanin* s predmetom *Karadžić* znatno uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja i (b) da li bi promptno rešenje Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak.

13. Po mišljenju većine članova Vijeća, nijedan argument iznesen od strane Župljaninove odbrane i Karadžića ne sadrži objašnjenje na koji način odluka kojom se odbija zahtjev za spajanje postupaka može uticati na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja. Ako bi se Mići Stanišiću i Stojanu Župljaninu odvojeno sudilo, moglo bi se očekivati da njihovo suđenje počne ranije, da traje kraće i da bude manje kompleksno. Vođenje dva odvojena postupka ne bi uticalo na pravo na pravično suđenje nijednog od optuženih. Ono optuženima ne bi onemogućilo da pozovu svjedoke koje oni žele da pozovu ili da sami obavljaju unakrsno ispitivanje. Ono bi, osim toga, omogućilo da

¹⁸ Vidi gore par. 4.

¹⁹ Pravilnik sadrži odredbe koje se odnose na vrste slučajeva za koje nije potrebno odobrenje za interlokutornu žalbu. (Vidi pravilo 72(B)(i) i pravilo 65(D)). Da se smatralo potrebnim da spajanje postupaka, samo po sebi, treba da ispunjava uslove pravila 73(B), spajanje postupaka bi bilo eksplicitno uključeno u tu vrstu slučajeva.

Prijevod

Stojan Župljanin i Radovan Karadžić, ako to žele, jedan drugog pozovu kao svjedoke u svojim predmetima, što ne bi bilo moguće ako bi im se zajedno sudilo. Upravo bi odluka da se postupci spoje, a ne odluka kojom se odbija zahtjev za spajanje postupaka mogla uticati na pravično i ekspeditivno vođenje postupka. Upravo u tu svrhu pravilo 82 Pravilnika pruža konkretne garancije u pogledu prava optuženih u slučajevima zajedničkog suđenja.²⁰ Da zaključimo, većina članova Vijeća se nije uvjerila da bi njegova odluka kojom odbija zahtjev za spajanje predmeta *Stanišić i Župljanin* s predmetom *Karadžić* mogla uticati na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja u ijednom od tih predmeta.

14. Prema pravilu 73(B) Pravilnika, Vijeće je dužno da razmotri i to da li bi promptno rješenje Žalbenog vijeća suštinski pospješilo postupak u ovom predmetu. Nijedan od argumenata koje su strane u postupku iznijele ne ukazuje na bilo šta što bi išlo u prilog takvom zaključku. Pravilo 73(B) se odnosi samo na interlokutorne žalbe. Po mišljenju većine članova Vijeća, pitanje koje Vijeće treba da razmotri u skladu s tim pravilom stoga nije da li se to pitanje uopšte može pokretati u žalbi, već da li *u ovoj fazi* žalba može suštinski pospješiti postupak. Većini članova Vijeća nije jasno na koji bi način u ovim okolnostima promptno rešenje Žalbenog vijeća suštinski pospješilo postupak.

15. Konačno, većina članova Vijeća želi ovom prilikom da ukaže na to da se, čak i da su se uvjerili da su ispunjeni kriterijumi pravila 73(B), ne bi uvjerili da bi primjereno odmjeravanje relevantnih činilaca opravdalo korišćenje diskrecionog prava Vijeća u prilog odobravanju interlokutorne žalbe.

Iz gorenavedenih razloga, a u skladu s pravilom 73 Pravilnika, Vijeće ovim

- **ODBIJA** da Župljaninovoj odbrani dâ odobrenje za podnošenje replike;

²⁰ Pravilo 82 Pravilnika predviđa sledeće:

(A) Prilikom zajedničkih suđenja, svaki optuženi uživa ista prava kao da mu se sudi odvojeno.

(B) Pretresno vijeće može izdati nalog da se osobarna zajedno optuženim prema pravilu 48 sudi odvojeno ako to smatra potrebnim da bi se izbjegao sukob interesa koji može ozbiljno da nanese štetu optuženom, ili da bi se zaštitili interesi pravde.

Prijevod

- većinom glasova, pri čemu je sudija Kwon izrazio različito mišljenje, **ODBIJA** i Župljaninov i Karadžićev zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu se engleski tekst smatra mjerodavnim.

Dana 13. februara 2009.
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon
predsjedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

Prijevod

RAZLIČITO MIŠLJENE SUDIJE KWONA

1. Da bi pretresno vijeće dalo odobrenje za ulaganje žalbe na neku odluku, treba da bude zadovoljen dvojni uslov iz pravila 73(B): (1) da se osporavana odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja; i (2) da promptno rješenje Žalbenog vijeća može suštinski pospješiti postupak. Kao što je u jurisprudenciji Međunarodnog suda jasno, odobrenje nije vezano za pitanje da li je pobijana odluka pravilno obrazložena ili ne.²¹

2. U svom zahtjevu za spajanje s Karadžićevim predmetom, Župljanin iznosi argument da bi spajanje postupaka – pored toga što bi ispunjavalo uslove pravila 48 – bilo u interesu pravde i da bi njime takođe bilo zaštićeno njegovo pravo na pravično suđenje pošto bi se tako izbjeglo dupliranje dokaza, poteškoće vezane za svjedoke svele na minimum, pospješila sudsku ekonomičnost i obezbijedila dosljednost presuda.²² Njegov argument vezan za sudsku ekonomičnost zasniva se na zaključku da je jedno zajedničko suđenje ekspeditivnije nego dva zasebna.²³ Prema tome, pitanje u Osporavanoj odluci, posmatrano u ovom kontekstu, nesumnjivo je takvo da bi znatno uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka i stoga je prvi uslov pravila 73(B) zadovoljen.

3. Što se tiče drugog uslova iz pravila 73(B), primjećujem da nije određen nikakav datum za početak ijednog od tih suđenja, a rješenje Žalbenog vijeća bi se objektivno moglo očekivati prije početka bilo kojeg od ta dva suđenja. Pošto je pitanje u Osporavanoj odluci vezano za ekspeditivno vođenje postupka, smatram da bi promptno rješenje Žalbenog vijeća

²¹ Vidi, na primjer, *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtevu optužbe za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku Pretresnog veća po Zahtevu tužilaštva za postupak *voir dire*, 20. juni 2005, par. 4; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Miletićevom Zahtjevu za odobrenje da podnese žalbu na Odluku po prigovoru odbrane na prihvatanje iskaza vještaka generala Ruperta Smitha, 15. april 2008, str. 4.

²² Zahtjev Stojana Župljanina za spajanje s predmetom Radovana Karadžića (dalje u tekstu: Župljaninov zahtjev za spajanje postupaka), 2. decembar 2008, par. 13-23. Vidi takođe Karadžićev odgovor na Zahtjev za spajanje postupaka, 15. decembar 2008, u kojem Karadžić podržava Župljaninov zahtjev za spajanje postupaka, iznoseći kao argumente prednosti pozivanja zajedničkih svjedoka odbrane samo jedanput i mogućnosti podjele rada između dodatnih branilaca.

²³ Župljaninov zahtjev za spajanje postupaka, par. 18-19.

Prijevod

moglo suštinski pospješiti postupak. Prema tome, zadovoljen je i drugi uslov iz pravila 73(B).

4. Iz tih razloga, mišljenja sam da su zadovoljena oba uslova iz pravila 73(B) i smatram da Zahtjev treba odobriti.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu se engleski tekst smatra mjerodavnim.

Dana 13. februara 2009.
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon

[pečat Međunarodnog suda]